

★ Pharmacy UBU

Faculty of Pharmaceutical Sciences
Ubon Ratchathani University

RDU & PS Media for Active Learning: Student-Generated Media to Promote Rational Drug Use and Patient Safety

ผศ.ภก.ประสิทธิ์ชัย พูลผล | คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

เปลี่ยนผู้เรียน → ผู้สร้างสรรค์ → ผู้สื่อสารองค์ความรู้
สู่การใช้ยาอย่างสมเหตุผล และความปลอดภัยของผู้ป่วย

รายละเอียดวิชา

1506533

การใช้ยาอย่างสมเหตุผลและความปลอดภัยของผู้ป่วย Rational Drug Use and Patient Safety

3 (2-3-4)

จำนวนหน่วยกิต
(บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)

ชั้นปีที่เรียน 5

จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เมื่อนักศึกษาเรียนรายวิชานี้แล้ว นักศึกษามีสมรรถนะที่ต้องการ ดังนี้

- 1 ระบุและอธิบายแนวคิด หลักการ และบอกถึงความสำคัญของการใช้ยาอย่างสมเหตุผล เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยได้

- 2 อธิบายแนวทางการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และขั้นตอนการสั่งใช้ยาอย่างสมเหตุผลเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยได้

- 3 มีทักษะการบริหารด้านยาอย่างสมเหตุผลในประชากรกลุ่มพิเศษ ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และผู้ป่วยที่ใช้ยาด้านจุลชีพได้

- 4 อภิปรายประเด็นปัญหาด้านจริยศาสตร์กับการใช้ยาอย่างสมเหตุผลได้

- 5 วิเคราะห์สถานการณ์การเข้าถึงยา ประเมินความเป็นธรรม และต้นทุนประสิทธิผล เพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผลและเกิดความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์การแพทย์ได้

- 6 ตระหนักในบทบาทของวิชาชีพและความร่วมมือแบบสหสาขาวิชาชีพเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

- 7 ประเมินความเหมาะสมของการใช้ยาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีวิจักษ์ญาณ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินแหล่งเรียนรู้ในการใช้ยาอย่างสมเหตุผลได้อย่างเหมาะสม

- 8 พัฒนาเครื่องมือที่ส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลได้

- 9 แสดงความระมัดระวังและใส่ใจต่อความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อการป้องกันอันตรายจากการใช้ยา และส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

- 10 อธิบายแนวทางการจัดการกับความเสี่ยงทางคลินิก วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและความผิดพลาดในการใช้ยา เพื่อการป้องกันอันตรายได้

- 11 วางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการดูแลสุขภาพ เพื่อส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลได้

คำอธิบายรายวิชา

- แนวคิดและหลักการของการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- แนวปฏิบัติการส่งจ่ายยาที่ดีเพื่อส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- ทักษะการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- การใช้ยาอย่างสมเหตุผลในประชากรกลุ่มพิเศษ
- การใช้ยาอย่างสมเหตุผลในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- วิกฤติเชื้อดื้อยา กับการใช้ยาด้านจุลชีพอย่างสมเหตุผล
- จริยศาสตร์กับการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- การเข้าถึงยา ความเป็นธรรม และต้นทุนประสิทธิผลเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- ความร่วมมือของสหวิชาชีพเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- แหล่งข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- การพัฒนาความสามารถอย่างต่อเนื่องเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- การเรียนรู้จากความผิดพลาด เพื่อการป้องกันอันตราย
- การทำความเข้าใจและการจัดการกับความเสี่ยงทางคลินิก
- ระบบบริการสุขภาพและบัญชียาหลักแห่งชาติเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- กิจกรรมในการดูแลสุขภาพเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- กรณีศึกษาด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

1. ปัญหาและวัตถุประสงค์

ปัญหาที่พบ

- เนื้อหาวิชาการด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลและความปลอดภัยของผู้ป่วยค่อนข้างซับซ้อน
- สื่อการเรียนรู้เดิมเข้าถึงยากและไม่น่าสนใจสำหรับนักศึกษา
- ความรู้ไม่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและการสื่อสารกับผู้ป่วย

คำถามหลัก

“นักศึกษาจะพัฒนาตนเองให้ก้าวจากผู้รับความรู้ไปสู่การสร้างสื่อที่มีคุณค่าได้อย่างไร?”

→ สร้างสรรค์สื่อที่เข้าใจง่ายและมีพลังในการเปลี่ยนพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

- 1 พัฒนาการเรียนรู้ผ่านสื่อ RDU & PS
- 2 พัฒนากิจกรรมสื่อสารและการสร้างสรรค์สื่อเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- 3 พัฒนาการคิดวิเคราะห์ วิจัย และใช้หลักฐานเชิงประจักษ์
- 4 สร้างพลังของเยาวชนสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างยั่งยืน

Knowledge

≠

Communication

2. ความท้าทาย

ตัวอย่างสื่อวิดีโอ

10-15 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

RDU รู้ปะหละ

(สื่อสร้างสุข หนุนการใช้ยาอย่างสมเหตุผล)

“

ความรู้รอบตัว
ใช้ยาอย่างเหมาะสม
ปลอดภัย ได้ผล คุ่มค่า

”

สาระสำคัญ

ให้ความรู้เรื่อง
การใช้ยาอย่างสมเหตุผล

ส่งเสริมความปลอดภัย
ของผู้ป่วย

สร้างการรับรู้
ในหมู่นักศึกษาและสังคม

สื่อสารง่าย เข้าใจง่าย
จำได้ นำไปใช้ได้จริง

วัตถุประสงค์

- ✓ สร้างสื่อความรู้ RDU ที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ
- ✓ เผยแพร่ความรู้ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในรูปแบบที่ทันสมัย
- ✓ ลดความเสี่ยงจากการใช้ยาไม่เหมาะสม
- ✓ สร้างสังคมแห่งการใช้ยาอย่างสมเหตุผลและปลอดภัย

RDU รู้ปะหละ
(สื่อสร้างสุข
หนุนการใช้ยา
อย่างสมเหตุผล)

Pharmacy UBU

การดู 1 พัน ครั้ง

• 3 ปีที่แล้ว

<https://www.youtube.com/watch?v=3YolXyu1Z6k&list=PLmOzvzK182XJfLdHXihvJzz2KCENDxw0g&index=2>

3. นวัตกรรม คือ?

นวัตกรรม = “การส่งสื่อ”

ที่ถูกรออกแบบให้เป็น
“เครื่องมือสร้างการเรียนรู้เชิงลึก”

4. กระบวนการพัฒนางาน

5. จาก Classroom Action Research: พัฒนาเป็นวงจร

6. ผลการดำเนินงาน : ผลที่เกิดกับการเรียนรู้ของนักศึกษา

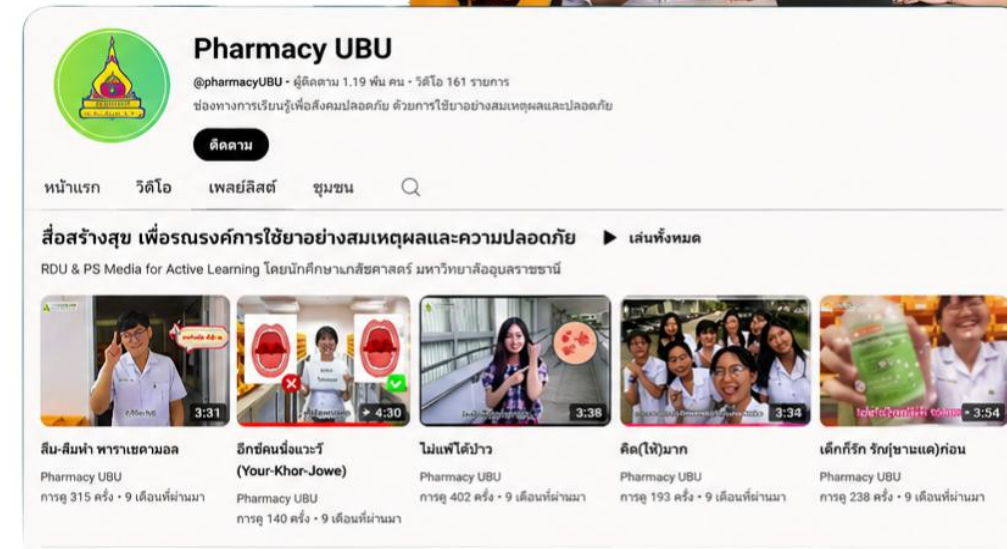
องค์ประกอบ	กิจกรรม		ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
1 เรียนรู้	ศึกษาหลักฐานและเนื้อหา		 ความรู้และความเข้าใจ
2 วิเคราะห์	คัดเลือกสาระสำคัญ		 การคิดวิเคราะห์
3 สร้างสรรค์	แต่ง/ดัดแปลงเพลงและสร้างสื่อ		 ความคิดสร้างสรรค์
4 ตรวจสอบ	รับข้อเสนอแนะและปรับปรุง		 ความถูกต้องของเนื้อหา
5 เผยแพร่	นำเสนอและเผยแพร่สื่อ		 ทักษะการสื่อสาร
6 สะท้อนผล	ทบทวนประสบการณ์		 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

6. ผลการดำเนินงาน : ผลผลิตจากการดำเนินงาน

ตาราง ผลผลิตจากนวัตกรรม RDU & PS Media

ประเภทผลงาน	จำนวนผลงาน
บทเพลง/เพลงประกอบความรู้	22
มิวสิกวิดีโอ/วิดีโอความรู้	22
สื่อดิจิทัลโปสเตอร์	22
รวม	66 ผลงาน

1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง หลังนวัตกรรม

N = 112 คน

นักศึกษาภาคเภสัชศาสตร์
ชั้นปีที่ 5-6

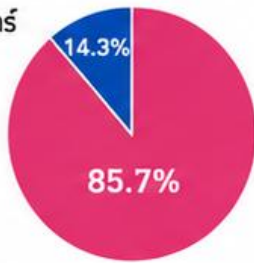
เพศ

หญิง 96 คน (85.7%)

ชาย 16 คน (14.3%)

■ หญิง ■ ชาย

อายุ (ปี)

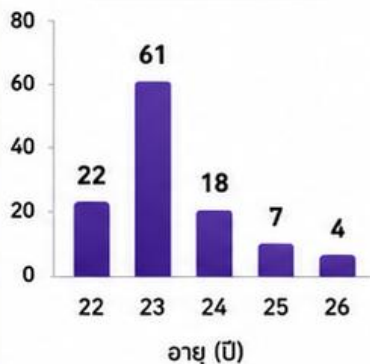
Mean $\pm$ SD = 23.6 $\pm$ 1.0
ช่วงอายุ 22 - 26 ปี

ชั้นปี

ชั้นปี 5 73 คน (65.2%)
ชั้นปี 6 36 คน (32.1%)
สูงกว่าชั้นปี 6 3 คน (2.7%)

จำนวนผู้ตอบ (คน)

2 ความถูกต้องของคำตอบรายข้อ (ก่อน-หลังนวัตกรรม)

ข้อ	ประเด็น	เฉลย	ก่อนนวัตกรรม (N=112)	หลังนวัตกรรม (N=112)	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
			ถูก n (%)	ถูก n (%)	
7.1	การใช้ Antibiotic ใน URI	✓	96 (85.7%)	109 (97.3%)	+11.6 ↑
7.2	หยุด Azithromycin เมื่ออาการดีขึ้น	✗	58 (51.8%)	96 (85.7%)	+33.9 ↑
7.3	Clean wound ไม่ต้องใช้ Antibiotic	✓	111 (99.1%)	112 (100%)	+0.9 ↑
7.4	หลีกเลี่ยง NSAIDs ในผู้ป่วยโรคหัวใจ	✗	67 (59.8%)	104 (92.9%)	+33.1 ↑
7.5	ใช้ Ibuprofen สลับวัน Diclofenac	✗	85 (75.9%)	110 (98.2%)	+22.3 ↑
7.6	Paracetamol ในเด็ก 25 kg	✓	80 (71.4%)	108 (96.4%)	+25.0 ↑
7.7	Ibuprofen ในผู้ป่วย Child-Pugh C	✗	42 (37.5%)	104 (92.9%)	+55.4 ↑
7.8	Metformin eGFR < 25 ควรหยุดยา	✓	84 (75.0%)	110 (98.2%)	+23.2 ↑
7.9	Fexofenadine ในผู้ป่วยต่อมไทรอยด์ผิดปกติ	✗	65 (58.0%)	102 (91.1%)	+33.1 ↑
7.10	Warfarin ร่วมกับ Naproxen	✗	80 (71.4%)	109 (97.3%)	+25.9 ↑

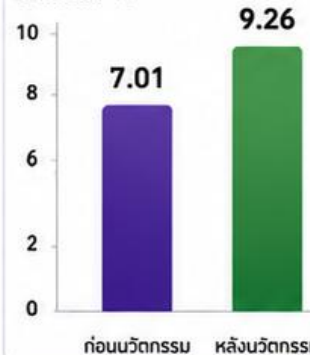
ทุกข้อมีคะแนนถูกต้องเพิ่มขึ้น หลังนวัตกรรม
(เพิ่มขึ้นเฉลี่ย +32.1% คะแนน)

หมายเหตุ: ถูก = 1 คะแนน, ผิด = 0 คะแนน, ไม่แน่ใจ = 0 คะแนน

3 คะแนนความรู้ประยุกต์ทางคลินิก (Applied Clinical Knowledge)

เปรียบเทียบคะแนนรวม

คะแนนเต็ม 10

ระดับความรู้หลังนวัตกรรม

Mean $\pm$ SD (คะแนนจาก 10 คะแนน)

ก่อนนวัตกรรม 7.01 $\pm$ 1.58

หลังนวัตกรรม 9.26 $\pm$ 0.82

การเปลี่ยนแปลง +2.25 คะแนน
เพิ่มขึ้น 32.1%

ผลการทดสอบความสัมพันธ
คะแนนหลังนวัตกรรมสูงขึ้น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
(Paired t-test, p < 0.001)

สรุปผลสำคัญ

คะแนนความรู้เพิ่มขึ้น
เฉลี่ย +32.1%

ทุกข้อคำถามมีคะแนนถูกต้อง
สูงขึ้น

ความรู้ที่ดีขึ้นสะท้อนถึงความพร้อม
ในการดูแลผู้ป่วยอย่างปลอดภัย

นวัตกรรมช่วยยกระดับความรู้
และสมรรถนะทางคลินิกของนักศึกษา

4 คะแนนรายองค์ประกอบความรู้ (4 Domains)

Domain	ก่อนนวัตกรรม Mean ± SD (ร้อยละ)	หลังนวัตกรรม Mean ± SD (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง
 Antimicrobial Stewardship (7.1–7.3)	2.34 ± 0.74 (77.8%)	2.94 ± 0.24 (98.1%)	+20.3% ↑
 NSAID & Medication Safety (7.4, 7.5, 7.10)	2.07 ± 0.72 (69.0%)	2.88 ± 0.34 (95.9%)	+26.9% ↑
 Patient-Specific Pharmacotherapy (7.6–7.9)	2.51 ± 0.96 (62.8%)	3.58 ± 0.57 (89.6%)	+26.8% ↑
 Clinical Decision-Making	7.01 ± 1.58 (70.1%)	9.26 ± 0.82 (92.6%)	+22.5% ↑
Overall Score (10 ข้อ)	7.01 ± 1.58 (70.1%)	9.26 ± 0.82 (92.6%)	+22.5% ↑

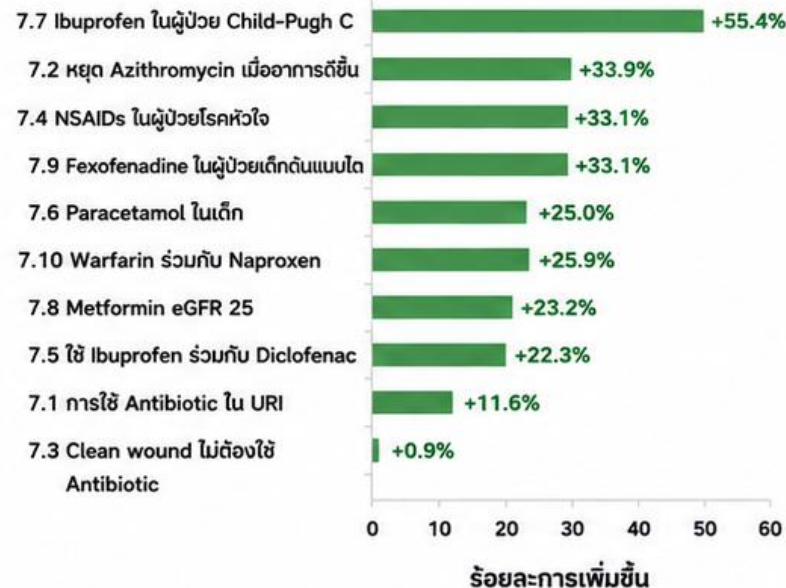
5 เปรียบเทียบคะแนนระหว่างชั้นปี 5 และ 6 (หลังนวัตกรรม)

Domain	ชั้นปีที่ 5 (N=73) Mean ± SD	ชั้นปีที่ 6 (N=36) Mean ± SD	p-value
Antimicrobial Stewardship	2.89 ± 0.30	3.00 ± 0.00	0.08
NSAID & Medication Safety	2.83 ± 0.39	2.97 ± 0.18	0.07
Patient-Specific Pharmacotherapy	3.46 ± 0.64	3.81 ± 0.34	0.01*
Overall Score (10 ข้อ)	9.10 ± 0.90	9.61 ± 0.50	0.01*

นักศึกษาชั้นปีที่ 6 มีคะแนนรวมและราย Domain สูงกว่าชั้นปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$)

6 ประเด็นที่พัฒนาขึ้นมากที่สุด (Top Improvement) การเพิ่มขึ้นของร้อยละความถูกต้องรายข้อ

7 สรุปผลและผลกระทบจากนวัตกรรม

	ความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คะแนนความรู้ประยุกต์ทางคลินิกเพิ่มขึ้น จาก 7.01 เป็น 9.26 (+32.1%)
	ช่องว่างความรู้ลดลง ประเด็นที่เคยตอบผิด/ไม่แน่ใจได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้าน Patient-Specific
	ผู้เรียนเป็นผู้สร้างสื่อ นักศึกษาเปลี่ยนจากผู้รับความรู้ เป็นผู้สร้างสรรค์สื่อเพื่อสื่อสารความรู้
	ตระหนักด้านความปลอดภัยเพิ่มขึ้น เชื่อมโยงความรู้ RDU เข้ากับ Patient Safety เกิดการตัดสินใจที่ปลอดภัยมากขึ้น

ภาพรวมความสำเร็จ

คะแนนรวมเพิ่มขึ้น

จาก 7.01 (70.1%)
เป็น 9.26 (92.6%)

ชั้นปีที่ 6 สูงกว่าชั้นปีที่ 5
อย่างมีนัยสำคัญ

Overall Score
9.10 → 9.61
($p = 0.01$)

ประเด็นที่พัฒนาขึ้นมากที่สุด
เพิ่มขึ้นสูงสุด

+55.4%

Ibuprofen ในผู้ป่วย
Child-Pugh C

นวัตกรรมช่วยยกระดับ
ความรู้และทักษะทางคลินิก
ของนักศึกษา

สู่การใช้ยาอย่างสมเหตุผล
และปลอดภัย

นวัตกรรมนี้ช่วยยกระดับความรู้ทางคลินิก การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU) และความปลอดภัยของผู้ป่วยอย่างเป็นรูปธรรม

7. ความสำเร็จและการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน

 Knowledge
เข้าใจเนื้อหา

- เข้าใจหลักการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU) และความปลอดภัยของผู้ป่วย
- เชื่อมโยงความรู้สู่สถานการณ์จริง
- พัฒนาความรู้เชิงลึกและทันสมัย

 Critical Thinking
วิเคราะห์/สังเคราะห์

- วิเคราะห์ปัญหาอย่างมีเหตุผล
- ประเมินข้อมูลและหลักฐาน
- สังเคราะห์แนวคิดเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม

 Creativity
สร้างสรรค์สื่อ

- คิดไอเดียใหม่ นำเสนอในรูปแบบสื่อที่น่าสนใจ
- ออกแบบเพลง/วิดีโอ/สื่อดิจิทัล
- ถ่ายทอดความรู้ให้น่าสนใจและเข้าใจง่าย

 Communication
สื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย

- สื่อสารอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย
- เลือกใช้ภาษาและช่องทางที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- สร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมผ่านสื่อ

**ผู้เรียนเติบโต รอบด้าน
พร้อมเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีคุณภาพ**

 Collaboration
ทำงานเป็นทีม

- แบ่งบทบาทและรับผิดชอบร่วมกัน
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เคารพซึ่งกันและกัน
- ร่วมกันแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อผลงานที่มีคุณภาพ

8. Impact: จากห้องเรียนสู่หน่วยงานและสังคม

 สื่อสร้างความรู้ เปลี่ยนพฤติกรรม สร้างสุขภาพที่ดีให้กับสังคมอย่างยั่งยืน

เลิีกัก รัก(ยาแผล)ก่อน

(RDU ขาดแผลทัวไป)

★ สื่อสร้างสรรค์ สนุก เข้าใจง่าย

♥ เสริมความรู้การใช้ยาปลอดภัย

★ ใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU)

!! RDU รู้และใช้ยาอย่างสมเหตุผล !!
เพื่อสุขภาพที่ดีของทุกคน

สาระสำคัญจากสื่อ

ความรู้พื้นฐาน
เกี่ยวกับขาดแผล
และการดูแลแผล

การใช้ยาอย่างเหมาะสม
รู้จักยา เลือกยา
และใช้ยาให้ถูกต้อง

ป้องกันการติดเชื้อ
ทำความสะอาดแผล
และดูแลอย่างถูกวิธี

เสริมสร้างพฤติกรรม RDU
ใช้ยาที่จำเป็น
ปลอดภัย และคุ้มค่า

วัตถุประสงค์

- ✓ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลขาดแผลและการใช้ยา
- ✓ ส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ
- ✓ ลดความเสี่ยงจากการใช้ยาไม่เหมาะสม
- ✓ ปลุกฝังพฤติกรรม RDU ในชีวิตประจำวัน

เลิีกัก รัก(ยาแผล)ก่อน

Pharmacy UBU

การดู 238 ครั้ง

• 9 เดือนที่แล้ว

<https://www.youtube.com/watch?v=AeagbjAQWKI>

Faculty of Pharmaceutical Sciences
Ubon Ratchathani University

เราให้นักศึกษาเรียนรู้

เพื่อสร้าง

เพื่อสื่อสาร

เพื่อสร้างผลกระทบ

LEARN → CREATE → SHARE → IMPACT

จากผู้เรียน

ผู้สร้างสรรค์

ผู้สื่อสารองค์ความรู้

“ สื่อสร้างความรู้ เปลี่ยนพฤติกรรม
สร้างสุขภาพที่ดีให้กับสังคมอย่างยั่งยืน ”

RDU & PS Media for Active Learning

สร้างคน สร้างความรู้ สร้างสุขภาพดี เพื่อสังคมที่ยั่งยืน

